

Holbergprisen 2019: Komitéens begrunnelse

PAUL GILROY (KING'S COLLEGE LONDON)

Paul Gilroy er en av de mest fengslende og nyskapende aktørene i dagens akademiske verden. Hans arbeider har påvirket og, i noen tilfeller, omformet flere forskningsfelt, inkludert kulturstudier, kritisk raseteori, sosiologi, historie, antropologi og afro-amerikanske studier. Han er en fremragende forsker på modernitetens mot-historie, så vel som på forholdet mellom modernitet, over-utvikling og underutvikling i den sorte atlantiske verden. Gilroy setter stadig agendaen for undersøkelser og studier, ikke bare innenfor disse fagområdene, men også når det gjelder rollen rase- og etniske hierarkier spiller i kolonialiseringprosesser og nasjonsbygging; utvekslingen og sirkulasjonen i diasporiske relasjoner, samt de sosiale formasjonene og kulturene som disse genererer. Med boken *There Ain't no Black in the Union Jack* fra 1987 markerte Paul Gilroy seg som en ledende intellektuell innenfor studier av rasekultur i Storbritannia. Denne teksten har senere fått status som en klassiker, med sin utlegning av rasismens innfløkte virkefelt og av antirasismens vitale kulturer.

I 1993 introduserte Gilroy en nettverksmodell for kultur med utgivelsen av *The Black Atlantic: Modernity and Double Consciousness*. Boken er en transformerende studie av diaspora i dagens humaniora og samfunnsvitenskap, og den har blitt et landemerke i det sene 20. århundres tenkning omkring kultur. Samtidig lanserte *The Black Atlantic* et alternativ til essensialistiske forståelser av identitet ved å avdekke hvordan rase, nasjon og etnisitet er kulturelt konstituert. Hans tredje hovedverk, *Against Race* fra 2000 markerer et skille i vektleggingen, fra rasismekulturer hen mot spørsmålet om rase per se. Gilroy vendte tilbake til spørsmål som han hadde reist i *The Black Atlantic* med sin banebrytende bok, *Darker than Blue: On the Moral Economies of Black Atlantic Cultures* fra 2010. Her videreutvikler og fornyer han Du Bois' og andre sorte intellektuelles studier. Gilroy fortsetter å utfordre tenkning omkring rase og fremsetter stadig alternative modeller for menneskelig sameksistens.

Med sine Tanner-forelesninger fra 2014, befester Gilroy sitt renommé som en original tenker og offentlig intellektuell som er fryktløs og frittalende i spørsmål om rase og rasisme. Han er en nyansert fortolker av sort estetikk og har bidratt med banebrytende forskning på populærmusikk og kulturuttrykk på tvers av *the Black Atlantic*. Han har medvirket til viktige filmproduksjoner og har kurert fotoprojekter sammen med internasjonalt anerkjente kunstnere og filmskapere.

Gilroy er en modig, inspirerende og transformativ forsker, og hans arbeider berører mange av vår tids mest presserende spørsmål.

På vegne av Holbergkomitéen,
Dame Hazel Genn, komitéleder